

เคล็ดลับการเป็นผู้นำ 18 ประการของนายเนลสันแมนเดลา

นำเสนอเมื่อ : 20 พ.ค. 2552

เคล็ดลับการเป็นผู้นำ 18 ประการของนายเนลสันแมนเดลา

นายเนลสัน แมนเดลา (Nelson Mandela) อดีตผู้นำการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคของคนผิวดำในแอฟริกาใต้ และต่อมาได้เป็นประธานาธิบดีของประเทศนั้น ได้มีอายุครบ 90 ปีเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคมที่ผ่านมา ท่านเป็นนักต่อสู้และวีรบุรุษคนสำคัญคนหนึ่งของโลกผู้ซึ่งเคยถูกรัฐบาลผิวขาวของแอฟริกาใต้จับขังคุกมาถึง 27 ปีเต็ม แต่ก็สามารถต่อสู้จนล้มล้างระบบเหยียดผิว (Apartheid) ได้สำเร็จ จนทำให้เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพร่วมกับนาย F.W. de Klerk ประธานาธิบดีผิวขาวคนสุดท้ายในระบบ Apartheid ในปี ค.ศ. 1993 และได้ชนะการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของประเทศแอฟริกาใต้เมื่อปี ค.ศ. 1994 ทั้งนี้ นาย Mandela ได้เคยมาเยือนประเทศไทยในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อปี ค.ศ. 1997 ด้วย

ในโอกาสที่นาย Mandela มีอายุครบรอบ 90 ปี ท่านได้ให้เคล็ดลับ 8 ประการของการเป็นผู้นำ ซึ่งน่าสนใจและผมขอนำมาถ่ายทอดดังต่อไปนี้

1. ความกล้าหาญไม่ใช่การปราศจากความกลัว แต่เป็นการตั้งใจให้ผู้อื่นก้าวข้ามความกลัวนี้ไป ในปี ค.ศ. 1994 ในช่วงหาเสียงเป็นประธานาธิบดี นาย Mandela กำลังนั่งอยู่ในเครื่องบินใบพัดลำเล็ก ๆ เพื่อไปปราศรัยหาเสียงที่เมือง Natal แต่ขณะที่อีก 20 นาทีเครื่องบินจะถึงสนามบินก็ปรากฏว่าเครื่องเสียไปเครื่องหนึ่ง ผู้คนที่นั่งในเครื่องต่างเริ่มเสียขวัญ แต่เมื่อมองไปที่นาย Mandela ต่างก็ใจชื้นขึ้น เพราะเห็นเขาอ่านหนังสือพิมพ์ต่อไปอย่างสงบ ขณะนั้นที่สนามบินก็ได้เตรียมการลงจอดเงินไว้แล้ว แต่ในที่สุดนักบินก็นำเครื่องลงได้โดยปลอดภัย เมื่อลงมาได้แล้วนาย Mandela จึงยอมรับว่าเขากลัวอย่างสุดขีดที่เด็วขณะที่เกิดเรื่องบนเครื่องบิน นาย Mandela ยอมรับว่าเขาได้ผ่านความกลัวมามากไม่ว่าในช่วงที่เขาดำเนินการต่อสู้ติดต่อกับรัฐบาลเหยียดผิว หรือในช่วงการไต่สวนคดี Rivonia ที่นำไปสู่การถูกจำคุกของเขาที่เกาะ Robben Island เขายอมรับว่าเขาไม่สามารถหลอกตัวเองได้ว่าไม่กลัวและจะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ทั้งหมด แต่การที่เป็นผู้นำได้ทำให้เขามีความจำเป็นที่จะต้องรักษาหัวใจไว้ แสดง ออกมาว่าไม่กลัวจึงจะนำผู้อื่นได้ เขาทราบว่าเขาเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่น และสิ่งนี้ได้เป็นแรงบันดาลใจให้เขาเอาชนะความกลัวได้

2. การนำต้องนำจากข้างหน้าและต้องไม่ทิ้งฐานการสนับสนุนไว้เบื้องหลัง ตลอดเวลาของการต่อสู้ของเขามาตั้งแต่ต้น เขาได้ใช้ไม้แข็งมาโดยตลอดโดยได้เลือกใช้ชีวิตการต่อสู้กับรัฐบาลเหยียดผิวด้วยอาวุธ แต่จู่ ๆ ในปี ค.ศ. 1985 ในขณะที่เขายังถูกขังอยู่ที่เกาะ Robben เขาก็ประกาศว่าจะเริ่มหันมาใช้การเจรจาแทน ซึ่งก็ทำให้พวกลูกน้องและกลุ่มผู้สนับสนุนต่างก็เห็นว่าเขาถอดใจที่จะทำการต่อสู้เสียแล้ว แต่ในที่สุดเขาก็พยายามชี้แจงกับทุกคนทุกฝ่ายได้สำเร็จและทำให้ทุกคนเชื่อว่าถึงเวลาแล้วที่จะเปลี่ยนยุทธวิธีมาเป็น การเจรจา สำหรับเขาแล้ว จุดมุ่งหมายใหญ่หรือหลักการสำคัญในการต่อสู้ไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลง นั่นคือ

การล้มระบบเหยียดผิวและให้คนดำมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกับคนขาว
สวนการเจรจาหรือการต่อสู้ด้วยอาวุธคือเป็นเพียงกลยุทธ์เท่านั้น มิใช่หลักการ นาย Cyril Ramaphosa
อดีตเลขาธิการพรรค African National Congress หรือ ANC
ซึ่งได้เป็นพรรครัฐบาลเรื่อยมาหลังล้มระบบเหยียดผิวได้กล่าวว่า นาย Nelson Mandela
เป็นผู้ที่เชื่อในประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์อยู่ข้างเขา เขาสามารถคิดไปไกลกว่าคนอื่น ๆ
โดยมองไปข้างหน้าเป็นสิบ ๆ ปี ไม่ใช่เพียงเป็นอาทิตย์หรือเดือน และเขาใจด้วยว่าต่อไปในอนาคต
ผู้คนทั่วไปจะคิดถึงสิ่งที่เขาทำไปอย่างไร เขาเป็นผู้มีสายตายาวไกลเสมอและรู้ว่าผลจะเป็นอย่างไรต่อไป
เขาจะชอบพูดอยู่เสมอว่า “ทุกสิ่งจะดีขึ้นเองในระยะเวลา”

3. นำจากข้างหลัง และทำให้คนอื่นเชื่อว่าพวกเธออยู่ข้างหน้า หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ
ในการจะกระทำอะไรสักอย่างหนึ่ง ควรใช้วิธีการชักจูงใจให้คนทำ ขณะเดียวกันก็ควรให้ผู้อื่นนึกว่าเป็นความคิด
ของเขาเองด้วย ในสมัยเด็ก นาย Mandela ได้รับอิทธิพลจาก Jongintaba
กษัตริย์หัวหน้าเผ่าที่เป็นผู้เลี้ยงดูเขามาก ในการออกวาราชการ Jongintaba จะให้ผู้เข้าร่วมประชุมหนึ่งเป็นวงกลม
และเขาจะให้ทุก ๆ คนพูดให้หมดก่อนแล้วเขาถึงจะพูด นาย Mandela
เห็นว่าวิธีการเช่นนี้จะช่วยให้หาฉันทมติได้ง่ายขึ้นและไม่ควรเข้าร่วมการโต้เถียง เร็วเกินไป ต่อมา นาย Mandela
เองก็จะใช้วิธีการนี้ เขาจะปล่อยให้ นาย Ramaphosa หรือนาย Thabo Mbeki
ผู้ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนปัจจุบันของแอฟริกาใต้และผู้นำคนอื่น ๆ โต้เถียงกันอย่างเผ็ดร้อนให้เสร็จสิ้นก่อน
หลังจากนั้น นาย Mandela จึงจะเริ่มพูดซ้ำ ๆ
สรุปความเห็นของทุกคนที่พูดไปแล้วจึงเริ่มออกความคิดเห็นของตนเองด้วยเหตุด้วยผล
และเป็นไปในวิถีทางที่ไม่โต้แย้งกับผู้อื่นรับความเห็นของตน
ซึ่งส่วนใหญ่อีกจะสามารถชักชวนผู้อื่นยอมรับความเห็นของตนได้สำเร็จ

4. รู้จักศัตรูของตนและควรรู้ด้วยว่าเขาชอบกีฬาอะไร ตั้งแต่อายุ 40 กว่า นาย Mandela
ได้เริ่มเรียนภาษา Afrikaans
ซึ่งเป็นภาษาของคนผิวขาวในแอฟริกาใต้เพราะต้องการที่จะรู้ว่าคนผิวขาวเหล่านี้มีความคิดความอ่านอย่างไร
เขารู้ว่าวันหนึ่งเขาจะต้องต่อสู้หรือต้องเจรจากับคนเหล่านี้
ซึ่งทำให้เขาเข้าใจถึงจุดอ่อนและจุดแข็งรวมทั้งประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความรักกีฬา รักบี้ของคนผิวขาวในแอฟริกาใต้เป็นอย่างดี และทำให้เขาวางแผนการเจรจาได้อย่างดี อีกอย่างที่สำคัญที่เขาเรียนรู้ก็คือจริง ๆ แล้ว
รัฐบาลอังกฤษและผู้มาตั้งถิ่นฐานชาวอังกฤษก็มีความรู้สึกดูถูกคนผิวขาวในท้องถิ่นเองด้วย เพราะฉะนั้นคน
ขาวในแอฟริกาใต้ก็มีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจไม่แตกต่างกับคนดำเช่นกัน

5. รักษาความใกล้ชิดกับผู้เป็นเพื่อนไว้ ขณะเดียวกันก็ควรใกล้ชิดกับคู่แข่งมากกว่าด้วย นาย Mandela
เป็นคนที่มีความสนิทสนมและหลายครั้งที่เขาใช้เสน่ห์ดังกล่าวกับคู่แข่งหรือศัตรูของเขาเองอย่างได้ผลดีด้วย
เขาจะถือโอกาสโทรศัพท์ไปอวยพรวันเกิด หรือไปร่วมงานศพของครอบครัวผู้ที่ไม่หวังดีต่อเขาเสมอ
เมื่อเขาออกจากคุกแล้วเขาก็ยังเป็นเพื่อนกับพวกผู้คุมในคุก
และยังแต่งตั้งผู้ที่มีส่วนร่วมในการส่งเขาเข้าคุกเข้ามาเป็นรัฐมนตรีชุดแรกของเขาด้วย นาย Mandela
เชื่อว่าการทำความดีกับคู่แข่งจะทำให้สามารถควบคุมคนเหล่านี้ได้ดีกว่าการกระทำตรงข้าม แน่แน่นอน
เขาชอบคนที่จงรักภักดีแต่เขาก็เข้าใจว่าธรรมชาติของมนุษย์ย่อมทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์กับตนเองเป็นสำคัญ
แต่ก็เป็นการดีกว่าที่จะทำดีกับบุคคลเหล่านี้ไว้

6. กิริยาท่าทางและการแต่งตัวเป็นสิ่งสำคัญและต้องจำไว้ว่าต้องยิ้มอยู่เสมอ นาย Mandela
เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญต่อการแต่งตัวและบุคลิกภาพของตัวเองมาก เขาได้เตรียมอยู่แล้วเนื่องจากเป็นคนที่หน้าตาดี
สูงและมีบุคลิกของการเป็นผู้นำเผ่ายุแล้ว เมื่อ นาย Walter Sisulu อดีตผู้นำคนหนึ่งของ ANC ได้พบนาย
Mandela ขณะที่เขายังเป็นนักศึกษาวิชากฎหมายอยู่ เขาก็รู้ได้ทันทีว่าเขาได้พบผู้ที่เขานำมาหาชนของ ANC
ที่จะต่อสู้กับรัฐบาลเหยียดผิวได้แล้ว นาย Mandela เข้าใจถึงความสำคัญของการปรากฏตัวต่อหน้าฝูงชนอยู่เสมอ
กล่าวกันว่าเขาเป็นคนผิวดำคนแรก ๆ ที่ไปตัดชุดสูทแบบตะวันตก นอกจากนั้น เขาก็ทราบดีว่าเขามีเสน่ห์ในการยิ้ม
รูปโฉมหน้าในการหาเสียงประธานาธิบดีจะเป็นรูปที่ปรากฏรอยยิ้มของเขาอยู่เสมอ เพราะเขารู้ว่าสำหรับคนขาว

รอยยิ้มของเขาแสดงถึงความใจกว้างที่ไม่ได้คิดถึงการจ้องแวงจ้องกรูม และมีความเห็นอกเห็นใจคนผิวขาวอยู่ด้วย และสำหรับคนผิวดำเอง รอยยิ้มของเขาก็บ่งบอกถึงความเป็นนักต่อสู้ที่จะประสบความสำเร็จและชัยชนะในที่สุด

7. ไม่มีอะไรขาวหรือดำโดยสิ้นเชิง นาย Mandela เคยถูกถามว่า การที่เขาเปลี่ยนกลยุทธ์จากการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการเจรจา นั้น เป็นเพราะเขาเห็นว่าไม่มีทางลบล้างรัฐบาลด้วยอาวุธได้ หรือว่าเขาเห็นว่าประชาชาติโลกจะช่วยให้เขาเอาชนะได้ คำตอบของเขาก็คือ “เป็นเพราะทั้งสองอย่างได้ไหม” เขาเชื่อว่าทุก ๆ อย่างไม่ได้เป็นอย่างที่เราเห็นเสมอไป ปัญหาใหญ่แต่ละอย่างต่างมีสาเหตุที่ซับซ้อนวุ่นวาย เช่น ปัญหานโยบายเหยียดผิว ก็เป็นทั้งปัญหาประวัติศาสตร์ สังคมและจิตวิทยาไปพร้อมกัน ดังนั้น ในห้วงคิดของเขาจึงมีแต่คำถามว่าในที่สุดแล้ว ผลจะออกมาเช่นใดและจะทำอย่างไรให้ได้ผลนั้นมาในวิถีทางที่เหมาะสมที่สุด

8. การยอมแพ้และการวางมือจากอำนาจก็เป็นลักษณะของผู้นำเช่นเดียวกัน ในปี ค.ศ. 1993 นาย Mandela ได้พยายามจะออกนโยบายใหม่เพื่อลดอายุผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้เหลือเพียง 14 ปี (ในอินโดนีเซีย คือ 17 ปี) เกาหลีเหนือและนิการากัว ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถมีอายุต่ำกว่า 18 ปีได้) เขาได้พยายามหาเสียงกับพรรคและประชาชนทั่วไปอย่างแข็งขัน แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ กระนั้น เขาก็ยอมรับความพ่ายแพ้ดังกล่าวโดยดี อีกโอกาสหนึ่งก็คือ ในขณะที่เขาได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีแอฟริกาใต้ในปี ค.ศ. 1994 นั้น เขาเป็นที่นิยมของประชาชนเป็นอย่างมากและมีหลายฝ่ายที่เสนอให้เขาเป็นประธานาธิบดีไปจนตลอดชีวิต แต่เขาก็เลือกที่จะปฏิเสธเพราะเขาต้องการที่จะให้เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้นำแอฟริกาคน อื่น ๆ ด้วยเท่านั้น.

ขอบคุณที่มา : Dailynews